

MOTORLU ARAÇLARIN EMNİYET KEMERLERİ BAĞLANTI PARÇALARI İLE İLGİLİ TİP ONAYI YÖNETMELİĞİ

(76/115/AT)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca, araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere, motorlu araçların emniyet kemerleri bağlantı parçaları ile ilgili olarak araçlara AT Araç Tip Onayı Belgesi verilmesine ilişkin hükümleri ve bunların uygulanmasına ait usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönetmelik, M.A.R.T.O.Y. kapsamında yer alan M ve N sınıfı motorlu araçların öne doğru bakan koltuklarında oturanlar için tasarlanmış emniyet kemerleri bağlantı parçaları ile ilgili olarak AT Araç Tip Onayı Belgesi verilmesine ilişkin hususları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 – (Değişik:R.G.-31/12/2007-26743)

Bu Yönetmelik;

- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesine dayanılarak,
- Avrupa Birliğinin 76/115/EEC direktifine ve bu direktifi değiştiren 81/575/EEC, 82/318/EEC, 90/629/EEC, 96/38/EC ve 2005/41/EC sayılı direktiflere paralel olarak

hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık :** Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- M.A.R.T.O.Y.:** 1/4/1999 tarihli ve 23653 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliğini (98/14/AT),
- R-14:** Emniyet kemeri bağlantı parçaları konusunda motorlu araçların onayı ile ilgili 7/10/2000 tarihli ve 24193 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 numaralı Birleşmiş Milletler/Avrupa Ekonomik Komisyonu Teknik Düzenlemesini,
- (Değişik:RG-30/05/2006-26183) Araç:** Bu Yönetmeliğin amaçları bakımından; raylar üzerinde çalışan araçlar, tarım ve orman traktörleri ve bütün hareketli makineler hariç olmak üzere, en az 4 tekerleği bulunan, azami tasarım hızı 25 km/saati aşan, karayollarında kullanmak için tasarlanmış M ve N sınıfındaki herhangi bir motorlu aracı;

M2 ve M3 sınıfı araçlar, 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sürücü Koltuğuna İlave Olarak Sekizden Fazla Koltuğu Bulunan ve Yolcu Taşımak Amacıyla Kullanılan Araçların Özel

Hükümleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinin (2001/85/AT) [20/11/2001 tarihli ve 2001/85/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifinin (OJ L 42, 13.2.2002, sf. 1)] Ek I'inin 2-Tarifler bölümünde tanımlandığı gibi alt sınıflara ayrılır.

e) M Sınıfı Araç: En az dört tekerleği olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçları;

1) **M₁ Sınıfı:** Sürücü dışında en fazla sekiz kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçları,

2) **M₂ Sınıfı:**Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve azami kütlesi 5 ton'u aşmayan motorlu araçları,

3) **M₃ Sınıfı:**Sürücü dışında sekizden fazla oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik ve azami kütlesi 5 ton'u aşan motorlu araçları,

f) N Sınıfı Araç: En az dört tekerlekli, motorlu yük taşıma araçlarını;

1) **N₁ Sınıfı:**Azami kütlesi 3,5 ton'u aşmayan, motorlu yük taşıma araçlarını,

2) **N₂ Sınıfı:** Azami kütlesi 3,5 ton'u aşan, 12 ton'u aşmayan, motorlu yük taşıma araçlarını,

3) **N₃ Sınıfı:**Azami kütlesi 12 ton'u aşan, motorlu yük taşıma araçlarını,

g) Tip Onayı Belgesi: M ve N sınıfı bir motorlu aracın bu Yönetmeliğin şartlarına göre imal edildiğini belirten belgeyi,

h) İmalatçı: Tip Onayı işlemlerinden ve imalatın uygunluğunun sağlanmasından Onay Kuruluşuna karşı sorumlu olan motorlu araçların ticari isim veya markasının sahibi olan kişi veya kuruluşu,

i) AT : Avrupa Topluluğunu,

j) Onay Kuruluşu : Teknik Hizmetler Kuruluşlarını görevlendiren, aksam, ayrı teknik ünite ve araç tip onayı belgelerini veren ve gerektiğinde geri alan, diğer onay kuruluşlarıyla muhatap olan ve bunlarla temasları yürüten, imalatçının üretim uygunluk düzenlemelerine uyup uymadığını belirleyen, yetkili kuruluş olan Bakanlığı,

k) Teknik Hizmetler Kuruluşu : Onay Kuruluşunca deneyleri ve kontrolleri yapmak üzere görevlendirilen kurum veya kuruluşu,

l) Tanıtım Dosyası : Başvuru sahibi tarafından Teknik Hizmetler Kuruluşuna veya Onay Kuruluşuna Tanıtım Bildirimi gereğince verilen bilgi, çizim, fotoğraf ve bunun gibi belgeleri içeren dosyayı,

m) Tanıtım Paketi :Tanıtım Dosyası ile Teknik Hizmetler Kuruluşunun veya Onay Kuruluşunun görevlerini yerine getirmeleri sürecinde tanıtım dosyasına eklemiş oldukları deney raporları ve diğer belgeleri,

n) Tanıtım Paketi Fihristi : Tanıtım Paketi içinde bulunan belgelerin uygun bir şekilde numaralandırılarak veya bütün sayfaların tanımlanabilmesine imkan verecek şekilde işaretlenerek bir liste halinde yazılmasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama Usul ve Esasları

Tip Onayı Başvurusu

Madde 5- Tip Onayı Belgesi başvurusuna ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Tip Onayı Belgesi başvuruları, tanıtım paketi içinde tanıtım fihrisine uygun olarak düzenlenmiş tanıtım dosyasıyla birlikte Ek I'de belirtildiği şekilde imalatçı tarafından Onay Kuruluşu'na yapılır. Tanıtım dosyası başvurudan itibaren onayın verildiği veya reddedildiği tarihe kadar Onay Kuruluşunun incelemesine açıktır.

b) Tek bir araç ile ilgili tip onayı başvuruları, ancak bir onay kuruluşuna yapılabilir. Başvuru sahibi, başka bir ülkenin onay kuruluşuna başvuruda bulunmadığını bir yazı ile Onay Kuruluşu'na bildirir.

c) Onaylanacak her tip için ayrı bir başvuru yapılır.

Tip Onayı İşlemleri

Madde 6- Onay Kuruluşu, bu Yönetmeliğin ilgili eklerinde belirtilen teknik özellikleri sağlayan emniyet kemerleri bağlantı parçalarının araca takılması bakımından Ek I/D'de belirtilen örneğe uygun AT Araç Tip Onayı Belgesini ve AT Araç Tip Onayı Numarasını verir.

Yönetmeliğin Uygulanması

Madde 7- (Değişik:R.G.-31/12/2007-26743)

Bu Yönetmelik, MARTOY kapsamında yer alan M ve N kategorisi motorlu araçlara zorunlu olarak uygulanır. MARTOY'a göre ulusal tip onayı belgesi alacak bir araç, bu Yönetmeliğe uymak zorundadır. Aksi takdirde ulusal tip onayı belgesi verilmez.

Eşdeğer Belgeler

Madde 8- Emniyet kemeri bağlantı parçaları konusunda motorlu araçların onayı ile ilgili Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu R-14 sayılı teknik düzenlemeye göre verilen belgeler eşdeğer olarak kabul edilir.

Yetkili Kuruluşlar

Madde 9- (Değişik:R.G.-31/12/2007-26743)

Teknik servis olarak, EN 17025 veya eşdeğer ulusal veya uluslararası standartları haiz, deney ve analizleri yapabilecek laboratuvarı ve/veya teknik imkanları bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlar, yapılacak protokolle belirlenecek şartlar çerçevesinde Bakanlıkça görevlendirilebilir. Teknik servisler, Onay Kuruluşunun izni ile deneyleri kendi laboratuvarları dışında aynı özelliklere sahip laboratuvarlarda yaptırabilir. Görevlendirilen teknik servisler Bakanlığın internet sitesinde yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tedbirler, Bildirimler ve Muafiyetler

Tedbirler

Madde 10- Tedbirlere ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Onay Kuruluşu, bu Yönetmeliğin eklerinde yer alan özellikleri sağlayan emniyet kemerleri bağlantı parçalarını gerekçe göstererek, bir tip araca AT Araç Tip Onayı Belgesi veya Ulusal Tip Onayı Belgesi vermeyi reddedemez, bu aracın satışını, tescilini, hizmete girmesini veya kullanılmasını reddedemez veya yasaklayamaz.

b) AT Araç Tip Onayı Belgesini veren Onay Kuruluşu, araç tipinde ve emniyet kemeri bağlantı parçalarında olabilecek değişikliklerin bildirilmesi için gerekli tedbirleri alır. Onay Kuruluşu, değiştirilmiş araç tipinde ilave deneyler yapıp yapılmamasına ve ilave rapor hazırlanıp hazırlanmamasına karar verir. Bu deneyler, bu Yönetmeliğin hükümlerine uyulmadığını ortaya çıkarırsa, değişikliklere izin verilmez.

c) Bu Yönetmeliğin şartlarının teknik ilerlemelere uyarlanması için gereken bütün değişiklikler, M.A.R.T.O.Y.'un 15 inci maddesinde belirtilen işlemlere göre yapılmalıdır.

Bildirimler

Madde 11- (Değişik:R.G.-31/12/2007-26743)

Onaylanan veya reddedilen AT Tip Onayı Belgelerinin bir nüshası bir ay içerisinde AT üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına ve AT Komisyonuna bildirilir.

Muafiyetler

Madde 12- Muafiyetlere ait esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Teknolojik olarak gelişmiş motorlu araçların emniyet kemeri bağlantı parçalarına ilişkin Tip Onayı Belgesi talep edilmesi halinde, AT Komisyonuna ve diğer ülkelerin onay kuruluşlarına bilgi verilerek, Ulusal Tip Onayı Belgesi verilebilir.

b) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce trafiğe çıkmış motorlu araçlara bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

EK MADDE 1 - (Ek:RG-30/05/2006-26183)

Bu Yönetmelikte olabilecek herhangi bir anlaşmazlık durumunda, bu Yönetmeliğin esas alındığı Avrupa Birliğinin orijinal 76/115/EEC direktifi ve değişikliklerindeki metinler geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 1- (Mülga:RG-30/05/2006-26183)

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-30/05/2006-26183)

Bu Yönetmelik kapsamındaki yeni AT Tip Onayı Belgesi alacak tüm araçlar veya Ulusal Tip Onayı Belgesi alacak M1 sınıfı araçlar 20/10/2006 tarihinden itibaren 2005/41/AT ile değişik bu Yönetmeliğin hükümlerine uymak zorundadır. Ulusal Tip Onayı alacak M1 sınıfı dışındaki araçlar için 21/10/2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin Ek VII’sinin 1.19 numaralı paragraf hükmü uygulanır.”

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-30/05/2006-26183)

AT Tip Onayı Belgesi veya Ulusal Tip Onayı Belgesi mevcut olan M1 araçlar için imalatçılar, 20/10/2007 tarihinden itibaren 2005/41/AT ile değişik bu Yönetmeliğin hükümlerine uymak zorundadır. Aksi takdirde, bu tarihten itibaren araçların Ulusal Tip Onayı Belgeleri iptal edilir. Ulusal Tip Onayı mevcut M1 sınıfı dışındaki araçlar için Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin Ek VII’sinin 1.19 numaralı paragraf hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek:RG-31/12/2007-26743)

Bu Yönetmelik kapsamında yeni ulusal tip onayı belgesi alınacak veya ulusal tip onayı belgesi mevcut N kategorisindeki araçlar 1/1/2009 tarihinden, M2 ve M3 kategorisi araçlar ise 13/2/2009 tarihinden itibaren bu Yönetmelik hükümlerine uymak zorundadır. Aksi takdirde, bu tarihlerden itibaren ulusal tip onayı belgesi

mevcut araçların ulusal tip onayı belgesi iptal edilir. Bu tarihlere kadar 21/10/2004 tarihli ve 25620 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin Ek VII’sinin 1.19-Emniyet kemeri bağlantıları başlıklı bölümünün hükümleri uygulanır

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönetmelik yayımı tarihinden itibaren 3 ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

Ek I

TARİFLER, AT TİP ONAYI İÇİN BAŞVURU, AT TİP ONAYI, ÖZELLİKLER, DENEYLER İMALATIN UYGUNLUĞU, TALİMATLAR

1 - TARİFLER

Bu yönetmeliğin amacı doğrultusunda aşağıdaki tarifler geçerlidir :

1.1 - “Araç tipi”, emniyet kemeri bağlantı parçaları konusunda, aşağıdaki temel hususlar bakımından farklılık göstermeyen araçların sınıfıdır :

- boyutları, hatları,
- araç yapısı veya koltuk yapısı aksamalarının, veya kemer bağlantı parçalarının takıldığı diğer araç parçalarının malzemeleri.

1.2 - “Kemer bağlantı parçaları”, emniyet kemeri ünitesinin bağlandığı, araç yapısının veya koltuk yapısının veya aracın herhangi diğer bir kısmının parçalarıdır.

1.3 - “Emniyet kemeri” (veya “koltuk kemeri” veya “kemer”), çarpma veya aracın anî yavaşlaması anında kullanıcının hareketini sınırlayarak yaralanma riskini azaltmak üzere tasarlanmış emniyet tokası, ayarlama tertibatı ve araca takılabilen bağlantı parçaları bulunan kolanların bir tertibidir. Bu tertip genellikle “kemer ünitesi” olarak ifade edilir, bu ifade enerji sönmüleyici veya kemeri geri sarıcı herhangi bir tertibatı da kapsar.

1.4 - “Kolan kılavuzu”, kemer ünitesini kullanıcıya göre kolanın durumunu değiştiren tertibattır.

1.5 - “Etkin kemer bağlantısı”, kullanıcıya bağlı olarak emniyet kemerinin herhangi bir parçasının açısını, madde 4.4’te belirtildiği şekilde belirlemek amacıyla kullanılan noktadır. Bu nokta, kemer takıldığında tasarımılanan durumdaki gibi aynı durumu sağlamak için kolanın takılmasına ihtiyaç duyulan nokta olup kemer bağlantı parçasına bağlandığında emniyet kemeri donanımının şekline bağlı olarak gerçek kemer bağlantı parçası olabilir veya olmayabilir.

Bu durumla ilgili örnekler aşağıdadır :

1.5.1 - Emniyet kemerinin, alt kemer bağlantısına takılı rijit bir parçanın bulunduğu ve parçanın sabit veya serbestçe dönebildiği durumda bütün koltuk ayar konumları için etkin kemer bağlantısı, kolanın rijit parçaya bağlandığı noktadır.

1.5.2 - Aracın yapısında veya koltuk yapısında kolan kılavuzu kullanıldığı durumda, kemer kullanıcısı tarafından kılavuzdan kolanın ayrıldığı yerde, kılavuzun orta noktası etkin kemer bağlantı parçası olarak kabul edilmelidir. Kolan, etkin kemer bağlantısı ile kullanıcı arasında düz bir çizgide kalmalıdır.

1.5.3 - Kemer, kullanıcı ile doğrudan araya kolan kılavuzu girmeksizin aracın yapısına veya koltuk yapısına takılı geri sarıcı, durumunda etkin kemer bağlantı parçası kolanın sarıldığı makaranın eksenine ile makaradaki kolanın merkez hattından geçen düzlem ile kesişim noktası, olarak kabul edilmelidir.

1.6 - Koltuk

Yetişkin bir kişinin oturması için tasarlanmış, aksesuarlarıyla birlikte, araç yapısının ayrılamayan veya ayrılabilir bir parçasıdır. Bu terim, tek bir koltuğa veya bir bank koltuğun tek bir kişinin oturması öngörülen kısmını kapsar.

1.6.1 - “Ön yolcu koltuğu”, söz konusu koltuğun “en öndeki H noktasının”, sürücünün R noktasından geçen enine düşey düzlem üzerinde veya önünde olduğu koltuktur.

1.7 - “Bank koltuk”, en az iki yetişkin kişinin oturması amaçlanmış, aksesuarıyla birlikte tam bir yapıdır.

1.8 - “Koltuk grubu”, bir veya daha fazla yetişkin kişinin oturabileceği bir bank tipi koltuk veya ayrı fakat yan yana yerleştirilmiş (yani bu koltuklardan birinin ön koltuk bağlantı parçalarının diğerinin ön veya arka bağlantı parçaları ile aynı hatta veya diğer koltuğun bağlantı parçaları arasında olacağı şekilde sabitlenmiş) koltuklardır.

1.10 - “Koltuk tipi”, aşağıdaki temel hususlar yönünden farklılık göstermeyen koltukların bir sınıfıdır :

1.10.1 - Koltuk yapısının şekli, boyutları ve malzemeleri,

1.10.2 - Ayarlama sistemlerinin ve bütün kilitleme sistemlerinin tipleri ve boyutları,

1.10.3 - Koltuk üzerindeki kemer bağlantı parçalarının, koltuğun bağlantı parçasının ve araç yapısının ilgili parçalarının tip ve boyutları.

1.11 - “Koltuk bağlantı parçası”, koltuk ünitesini araç yapısının ilgili parçalarını içerecek şekilde araç yapısına bağlayan sistemdir.

1.12 - “Ayarlama sistemi”, oturan kişinin morfolojik yapısına uygun konuma koltuk veya koltuk parçalarını ayarlayabilen tertibattır; bu tertibat özellikle aşağıdakilere müsaade eder :

1.12.1 - Boylamasına Yer Değiştirme,

1.12.2 - Düşey Yer Değiştirme,

1.12.3 - Açısal Yer Değiştirme,

1.13 - “Yer değiştirme sistemi”, yolcuların geçişini kolaylaştırmak için, koltuğun veya parçalarından birinin, sabit bir ara konum olmaksızın açısal veya boylamasına yer değiştirmesini sağlayan tertibattır.

1.14 - “Kilitleme sistemi”, koltuk ve parçalarının kullanımda herhangi bir konumda kalmasını sağlayan bir tertibat olup, hem koltuk arkasını koltuğa göre sabitleyen ve hem de koltuğu araca göre sabitleyen tertibatları kapsar.

1.15 -“Referans Bölgesi”, birbirinden uzaklığı 400 mm ve H noktasına göre simetrik olan boylamasına iki düşey düzlem arasındaki yer olup, 74/60/AT Yönetmeliğinin Ek II’inde açıklanan kafa şeklindeki tertibatın

düşeyden yataya dönmesiyle tanımlanır. Tertibat belirtilen Ekte açıklandığı şekilde yerleştirilmeli ve maksimum uzunluğu 840 mm'ye kadar ayarlanmalıdır.

2 - AT TİP ONAYI İÇİN BAŞVURU

2.1- Emniyet kemeri bağlantı parçaları konusunda bir araç tipinin M.A.R.T.O.Y.'un 5 inci maddesine göre AT Tip Onayı için başvuru, araç imalatçısı tarafından yapılmalıdır.

2.2 – Bilgi dokümanı için bir örnek, Ek I/C'de verilmiştir.

2.3 – İmalatçı, onaylanacak araç tipini temsil eden bir aracı veya onay deneylerini yapmaktan sorumlu teknik servis tarafından kemer bağlantı parçalarının deneyi için esas olarak kabul edilen araç parçalarını, teknik servise sunmalıdır.

3 - AT TİP ONAYININ VERİLMESİ

3.1 – İlgili şartlara uyulursa, M.A.R.T.O.Y.'un 6 ncı maddesine göre AT tip onayı verilmelidir.

3.2 – AT Tip Onayı Belgesi için bir örnek, Ek I/D'de verilmiştir.

3.3 – Onaylanan her araç tipine, M.A.R.T.O.Y.'un Ek VII'sine göre bir Onay Numarası verilmelidir. Aynı üye ülke, bir başka araç tipine aynı numarayı vermemelidir.

4 - ÖZELLİKLER

4.1 - Tarifler (Ek II'ye bakınız)

4.1.1 - H, 77/649/AT Yönetmeliğinin Ek III'ünün madde 1.1'inde tarif edilen referans noktası olup, bu yönetmelikte yer alan işlemlere göre belirlenmelidir.

4.1.1.1 - H noktası, bu Ekin madde 4.1.1'de tarif edilen H'ye karşılık gelen referans noktası olup kullanılan koltuğun bütün normal konumları için belirlenmelidir.

4.1.1.2 - R noktası, 77/649/AT Yönetmeliğinin Ek III'ünün madde 1.2'de tarif edilen koltuk referans noktasıdır.

4.1.2 – Referans hattı, 77/649/AT Yönetmeliğinin Ek III'ünün madde 3.4'te tarif edilen düz bir hattır.

4.1.3 - L₁ ve L₂ noktaları, alt etkin kemer bağlantı parçalarıdır.

4.1.4 - C noktası, R noktasının düşey olarak 450 mm üstündedir. Ancak bu Ekin madde 4.1.6'da tarif edilen S mesafesi 280 mm'den az ve imalatçı tarafından bu Ekin madde 4.4.4.3'te belirtilen alternatif formül¹⁾ $BR = 280 \text{ mm} + 0,8 S$ seçilirse, C ve R arasındaki düşey mesafe 500 mm olmalıdır.

4.1.5 – “a₁” ve “a₂”açıları, sırasıyla yatay bir düzlem ile aracın boylamasına orta düzlemine dik, H noktasından ve L₁, L₂ noktalarından geçen düzlemlerin arasındaki açıdır.

4.1.6 – S , etkin üst kemer bağlantı parçasının, aşağıda tarif edilen aracın boylamasına orta düzlemine paralel P referans düzleminden milimetre olarak mesafesidir :

4.1.6.1 - Oturma konumu, koltuğun şekli ile iyi bir şekilde tarif edilmiş ise, P düzlemi koltuğun orta düzlemidir,

4.1.6.2 - İyi tarif edilememiş konum durumunda,

4.1.6.2.1 - Sürücü koltuğu için P düzlemi, aracın boylamasına orta düzlemine paralel olan, ayarlanabilir direksiyon simidi merkezi konumda, direksiyon simidi çemberinin oluşturduğu düzlemdeki direksiyon simidinin merkezinden geçen düşey düzlemdir.

4.1.6.2.2 - Ön dış kenardaki yolcu için P düzlemi, sürücününki ile simetrik olmalıdır.

4.1.6.2.3 - Arka dış kenardaki oturma konumları için P düzlemi, aracın boylamasına orta düzlemi ile P düzlemi arasındaki A mesafesi için aşağıdaki sınır değerleri sağlanacak şekilde imalatçı tarafından belirtilmiş olmalıdır :

Bank koltuk sadece iki yolcu taşımak için tasarlanmış ise $A \geq 200$ mm.

Bank koltuk ikiden fazla yolcu taşımak için tasarlanmış ise $A \geq 300$ mm.

4.2 - Genel Özellikler

4.2.1 - Bir emniyet kemeri için bağlantı parçaları aşağıdakileri sağlayacak şekilde tasarlanmalı, imal edilmeli ve yerleştirilmelidir :

4.2.1.1 - Uygun emniyet kemerinin montajını mümkün kılmalıdır. Ön dış kenardaki konumların kemer bağlantı parçaları, imalatçı, geri sarıcı diğer tip emniyet kemerleri ile donatılmış araç sunmadıkça, bilhassa kemer bağlantı parçalarının dayanıklılık özellikleri dikkate alınarak geri sarıcı ve makara içeren emniyet kemerleri için uygun olmalıdır. Bu Ekin madde 4.3'e göre ön dış kenar oturma konumları için sadece karın altı kemere müsaade edilen araçlara bu hüküm uygulanmaz. Bağlantı parçaları sadece belli emniyet kemeri tipleri için uygun ise, bu tipler yukarıda bu Ekin madde 3.1'de bahsedilen formda belirtilmelidir.

4.2.1.2 - Doğru şekilde takıldığında kemerin kayma riskini minimuma indirmelidir.

4.2.1.3 - Aracın veya koltuk yapısının keskin kenarlı sabit parçalarına temas nedeniyle kolanın hasarlanma riskini minimuma indirmelidir.

4.2.2 - Kişilerin araca girmesine müsaade etmek ve oturanları bağlamak amacıyla farklı konumlar alan kemer bağlantı parçalarına bu yönetmeliğin özellikleri etkin bağlama konumunda uygulanmalıdır.

4.3 - Sağlanacak Kemer Bağlantı Parçalarının Minimum Sayısı (Ek I/A'ya Bakınız)

4.3.1 - (Değişik:RG-30/05/2006-26183) M1, M2 (III ya da B sınıfı), M3 (III ya da B sınıfı) ve N kategorilerine ait araçlar bu Yönetmeliğin şartlarına uygun emniyet kemeri bağlantı noktaları ile donatılmalıdır.”

4.3.2 - Öne ve arkaya bakan her oturma konumu için emniyet kemeri bağlantı parçalarının minimum sayısı Ek I/A'da belirtildiği gibi olmalıdır.

1) Ek III, Şekil 1'e bakınız - $BR = 260 \text{ mm} + 0.8S$.

4.3.3 - Bununla birlikte, Ek I/A'da gösterilen ve σ sembolü ile işaretli, M₁ sınıfı araçların ötekileri haricinde dış kenar oturma konumları için koltuk ile aracın en yakın yan duvarı arasında yolcuların aracın diğer kısımlarına geçişini sağlamak için tasarlanmış bir geçiş bulunuyorsa, iki alt bağlantı parçasına müsaade edilir. Bütün kapılar kapalı iken bu yan duvar ile ilgili koltuğun merkez hattından geçen boylamasına düşey düzlem arasında, aracın boylamasına orta düzlemine dik ve R noktası konumunda ölçülen mesafe 500 mm'den fazla ise koltuk ile yan duvar arasındaki boşluk geçiş olarak kabul edilir

4.3.4 - Ön cam, 74/60/AT Yönetmeliğinin Ek II'de tarif edilen referans bölgenin dışına yerleştirildiği yerde, Ek I/A'da gösterilen ve * sembolü ile işaretlenen ön orta oturma konumu için iki alt bağlantı parçası yeterli kabul edilmelidir; ön cam bu referans bölge içine yerleştirilmiş ise üç bağlantı parçası gereklidir.

Kemer bağlantı parçaları konusunda, 74/60/AT Yönetmeliğinin Ek II’de açıklanan metoda göre deney aparatı ile statik temas edebilen ön cam, referans bölgenin parçası olarak kabul edilir.

4.3.5 – Ek I/A’da gösterilen ve # sembolü ile işaretlenmiş bütün oturma konumları için, bu Ekin madde 4.3.6’da tarif edildiği şekilde, her bir açık oturma konumu iki alt bağlantı parçası ile donatılmalıdır.

4.3.6 - “Açık oturma konumu”, aşağıda tarif edilen bölümde koltuk önünde “koruyucu siper” olmayan bir konumdur:

- Biri H noktasından, diğeri bu noktanın 400 mm üstünden geçen iki yatay düzlem arasında,
- H noktasına göre simetrik ve aralarında 400 mm olan boylamasına düşey iki düzlem arasında,
- H noktasından 1,30 m uzaklıkta enine düşey düzlem arkasında.

Bu şartın amacı doğrultusunda “koruyucu siper”, uygun dayanıklılıkta ve geometrik olarak yukarıda tarif edilen bölümün herhangi bir noktası boyunca boylamasına yatay doğrultuda kalan 165 mm çapındaki bir kürenin geometrik izdüşümünün geçebileceği bir boşluk olmayacak şekilde süreklilik gösteren bir yüzeydir.

Yukarıda tarif edilen bölüm içerisinde birleştirilmiş yüzey alanı 800 cm²’den daha az koruyucu ekran var ise bu koltuk açık oturma konumu olarak kabul edilir.

4.3.7 – Ek I/A’da z sembolü ile işaretlenmiş her bir oturma konumunda, aşağıdaki şartlardan herhangi birini sağlamıyorsa, üç bağlantı parçası bulunmalıdır.

Aşağıdaki durumlarda iki bağlantı parçası bulunabilir:

- Doğrudan önde bir koltuk veya aracın başka parçaları 74/408/AT Yönetmeliğinin Ek III İlave 1 (Ek III/A) Madde 3.5’ine uyuyorsa; veya,
- Aracın hiçbir parçası, referans bölgesi içinde değilse veya araç hareket halinde iken bu bölge içinde bulunmuyorsa; veya,
- Belirtilen referans bölge içindeki araç parçaları, 74/408/AT Yönetmeliğinin Ek III İlave 6’sında (Ek III/F) yer alan enerji emme şartlarına uyuyorsa.

4.3.8 - (Değişik:RG-30/05/2006-26183) Sadece araç dururken kullanılacak koltuklar ve 4.3.1 numaralı ilâ Madde 4.3.5 numaralı paragraflar kapsamında bulunmayan araçların koltukları için emniyet kemeri bağlantısı aranmaz. Araç bu koltuklar için emniyet kemeri bağlantıları ile teçhiz edilmiş ise, bu bağlantı noktaları bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun olmalıdır.

Ancak, uygulamadaki azami emniyet seviyesini sağlayacak şekilde ulusal şartlar dahilinde tasarlanmış ve imal edilmiş olması kaydıyla, sadece engelli bir kişinin kemeri ile veya 17/4/2000 tarihli ve 24023 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçların Emniyet Kemeri ve Bağlama Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliğinde (77/541/AT) belirtilen başka bir bağlama sistemi ile birlikte kullanılmaya yönelik bir bağlantı yerinin bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olması aranmaz.

4.3.9 – İki katlı araçların üst katında, ön orta oturma konumu için şartlar aynı zamanda ön dış kenar oturma konumları için de uygulanır.

4.3.10 – Araç dururken, kullanım için dönebilen veya başka şekilde yönlendirilebilen koltuklarda, sadece araç yol üzerinde seyahat ederken normal kullanım için belirtilmiş yönlendirmelere, bu Ekin madde 4.3.1’in şartları, bu yönetmeliğe göre uygulanır. Bu hususa etki eden bir not, bilgi dokümanına ilave edilmelidir.

4.4 - Kemer Bağlantı Parçalarının Yerleşimi

4.4.1 – Bu Ekin madde 4.3'te yer alan kemer bağlantı parçalarının yerleşimi aşağıdaki şartları sağlamalıdır.

4.4.2 - Genel

4.4.2.1 - Herhangi bir tek kemer için kemer bağlantı parçaları tamamen araç yapısı içine veya koltuk yapısı içine veya aracın herhangi diğer parçası içine yerleştirilebilir veya bu yerler arasında dağıtılabilir.

4.4.2.2 - Herhangi bir tek kemerin bağlantı parçası, deney şartlarına uyması sağlanarak yan yana iki emniyet kemerinin bağlantısı için kullanılabilir.

4.4.3 - Etkin alt kemer bağlantı parçalarının yerleşimi (Ek I/B'ye bakınız)

4.4.3.1 - Ön Koltuklar, M₁ Sınıfı Araçlar

M₁ sınıfı araçlarda "a₁" açısı (toka tarafında olmayan) 30° ilâ 80° arasında olmalı, "a₂" açısı (toka tarafında) 45° ilâ 80° arasında olmalıdır. Her iki açı şartı, ön koltukların normal seyahat konumlarının hepsi için geçerli olmalıdır. Bütün normal kullanım konumlarında "a₁" ve "a₂" açılarından en az biri sabit olduğunda, açının değeri 60° ± 10° olmalıdır.

Bu Ekin madde 1.12'de açıklandığı şekilde bir ayarlama tertibatı bulunan ayarlanabilir koltuklarda, koltuk arkasının eğim açısı 20° den az olduğunda (Ek III, Şekil 1'e bakınız), "a₁" açısının bütün normal kullanım konumlarında 20° den az olmaması sağlanarak yukarıda şart koşulan minimum değer (30°) altında olabilir.

4.4.3.2 – Arka Koltuklar, M₁ Sınıfı Araçlar

M₁ sınıfı motorlu araçlarda bütün arka koltuklar için "a₁" ve "a₂" açıları 30° ilâ 80° arasında olmalıdır. Arka koltuklar ayarlanabilir ise yukarıdaki açılar bütün normal seyahat konumları için geçerli olmalıdır.

4.4.3.3 - Ön Koltuklar, M₁ Sınıfı Haricindeki Araçlar

M₁ sınıfı haricindeki motorlu araçlarda ön koltukların bütün normal seyahat konumları için "a₁" ve "a₂" açıları 30° ilâ 80° arasında olmalıdır. Maksimum araç kütlesi 3,5 ton'u geçmeyen araçların ön koltuklarının bütün normal kullanım konumlarında, "a₁" ve "a₂" açılarından en azından biri sabit ise bu açı değeri 60° ± 10° olmalıdır.

4.4.3.4 - Arka Koltuklar ve Özel Ön veya Arka Koltuklar, M₁ Sınıfı Haricindeki Araçlar

M₁ sınıfı haricindeki araçlarda, aşağıdaki durumlarda "a₁" ve "a₂" açıları herhangi bir normal kullanım konumunda 20° ilâ 80° arasında olabilir.

- Bank koltuklar,
- Madde 1.12'de açıklandığı şekilde bir ayarlama tertibatı bulunan koltuk arkasının açısı 20° den az olan (Ek III, Şekil 1) ayarlanabilir koltuklar,
- Diğer arka koltuklar.

Maksimum araç kütlesi 3,5 tonu geçmeyen araçların ön koltuklarının bütün normal kullanım konumlarında "a₁" ve "a₂" açılarından en azından biri sabit ise bu açı değeri 60° ± 10° olmalıdır.

M_2 ve M_3 sınıfı araçların ön koltuklarının haricindeki koltuklarda bütün normal kullanım konumları için “ a_1 ” ve “ a_2 ” açıları 45° ile 90° arasında olmalıdır.

4.4.3.5 - Koltuğun boylamasına orta düzlemine paralel ve her biri aynı koltuk kemerinin iki etkin alt bağlantı parçası L_1 ve L_2 'nin birinden geçen iki düşey düzlem arasındaki mesafe 350 mm'den az olmamalıdır.

Koltuğun boylamasına orta düzlemi, L_1 ve L_2 noktaları arasından geçmeli ve bu noktalardan uzaklığı en az 120 mm olmalıdır.

4.4.4 - Etkin Üst Kemer Bağlantı Parçasının Yerleşimi

4.4.4.1 - Etkin üst kemer bağlantı parçasının yerleşimini etkileyen kolan kılavuzu veya benzeri bir tertibat kullanılıyorsa, bu yerleşim kolanın boylamasına merkez hattı, R noktasından aşağıdaki üç parça ile arka arkaya tanımlanmış J_1 noktasından geçtiğinde, bağlantı parçasının konumunu dikkate alarak alışagelmış bir şekilde belirlenmelidir.

RZ, R noktasından yukarıya doğru ölçülen ve 530 mm uzunluğunda referans hat parçası,

ZX, Z noktasından bağlantı parçası yönünde ölçülen ve 120 mm uzunluğunda, aracın boylamasına orta düzlemine dik parçası,

XJ_1 , RZ ve ZX parçaları ile tarif edilen düzleme dik, X noktasından ileriye doğru ölçülen ve 60 mm uzunluğunda parça.

J_2 noktası, dikkate alınan koltuğa yerleştirilmiş mankenin bu Ekin madde 4.1.2'de açıklanan referans hattından geçen boylamasına düşey düzleme göre J_1 noktasının simetrisi ile belirlenir.

Ön ve arka koltuklara ulaşmayı sağlamak için iki kapılı düzen kullanılıyor ve üst bağlantı parçası “B” parçasına takılı ise, sistem ulaşımı veya araçtan çıkışı engellemeyecek şekilde tasarlanmalıdır.

4.4.4.2 - Etkin üst bağlantı parçası, koltuğun boylamasına orta düzlemine dik ve referans hattı ile 65° lik bir açı yapan FN düzleminin altında kalmalıdır. Arka koltuklarda bu açı 60° ye düşürülebilir. FN düzlemi $DR=315 \text{ mm} + 1.8 S$ olacak şekilde D noktasında referans hattın kesişimine yerleştirilmelidir. $S \leq 200 \text{ mm}$ olduğunda DR 675 mm olur.

4.4.4.3 - Etkin üst kemer bağlantı parçası, koltuğun boylamasına orta düzlemine dik olarak çalışan ve $BR = 260 \text{ mm} + S$ olacak şekilde B noktasında referans hattı 120° lik açı ile kesen FK düzleminin arkasında kalmalıdır. $S \geq 280 \text{ mm}$ olduğunda imalatçı kendi isteğiyle $BR = 260 \text{ mm} + 0.8 S$ 'yi kullanabilir.

4.4.4.4 - S değeri 140 mm'den az olmamalıdır.

4.4.4.5 - Etkin üst kemer bağlantı parçası, aracın boylamasına orta düzlemine dik olan ve Ek III'te gösterilen R noktasından geçen düşey düzlemin arkasında yer almalıdır.

4.4.4.6 - Etkin üst kemer bağlantı parçası bu Ekin madde 4.1.4'te tarif edilen C noktasından geçen yatay düzlemin üstünde yer almalıdır.

4.4.4.7 – Bu Ekin madde 4.3.1'de belirtilen üst bağlantı parçasına ilave olarak, aşağıdaki şartlardan birini sağlarsa bir başka etkin üst bağlantı parçası bulunabilir :

4.4.4.7.1 - İlave bağlantı parçaları, bu Ekin madde 4.4.4.1'den madde 4.4.4.6'ya kadar yer alan şartlara uygun olmalıdır.

4.4.4.7.2 - İlave bağlantı parçaları, takımların yardımı olmaksızın kullanılabilir, bu Ekin madde 4.4.4.5 ve madde 4.4.4.6'da yer alan şartlara uygun olmalıdır ve Ek III, Şekil 1'de açıklanan alan, düşey yönde yukarıya veya aşağıya doğru 80 mm kaydırılarak belirlenen alanlardan birine yerleştirilmelidir.

4.4.4.7.3 - Bağlantı parçaları pilot bağı için tasarlanmalı, bu Ekin madde 4.4.4.6'da yer alan şartlara uymalı, referans hattın geçen enine düzlemin arkasında kalmalı ve aşağıdaki şekilde yerleştirilmelidir :

4.4.4.7.3.1 - Tek bağlantı parçası olması durumunda, düşeyleri bu Ekin madde 4.4.4.1'de tarif edilen J₁ ve J₂ noktalarından geçen, yatay bölümleri Ek III, Şekil 2 ile tarif edilen iki dihedralın ortak alanı içine yerleştirilmelidir.

4.4.4.7.3.2 - İki bağlantı parçası olması durumunda, dikkate alınan koltuğun bu Ekin madde 4.1.6'da tarif edilen P düzlemine göre diğer bağlantı parçasının yansıyan görüntü konumunun simetrik olarak yerleşiminden her bir bağlantı parçasının uzaklığı 50 mm'den fazla olmaması sağlanarak, yukarıda tarif edilen dihedrallardan uygun olanının içine yerleştirilmelidir.

4.5 - Vidalı Dış Açılmış Kemer Bağlantı Parçası Deliklerinin Boyutları :

4.5.1 - Kemer bağlantı parçasında 11.11 mm (7/16) 20 UNF 2B'lik vidalı dış açılmış delik bulunmalıdır.

4.5.2 - Araç, söz konusu koltuk için belirtilen bütün bağlantı parçalarına takılan emniyet kemerleri ile imalatçı tarafından donatılmış ise, bu bağlantı parçaları, bu yönetmeliğin diğer hükümlerine uymasının sağlanması kaydıyla, bu Ekin madde 4.5.1'de yer alan şartlara uymak zorunda değildir. Bu Ekin madde 4.4.4.7.3'te açıklanan koşullara uyan ilave bağlantı parçalarına bu Ekin madde 4.5.1'de yer alan şartlar uygulanmaz.

4.5.3 - Emniyet kemeri ile bağlantı parçasını, bağlantı parçasına hasar vermeden ayırmak mümkün olmalıdır.

5 - DENEY İŞLEMİ

5.1 - Genel

5.1.1 – Bu Ekin madde 5.2'nin hükümlerinin uygulanmasına bağlı olarak ve imalatçının isteği halinde,

5.1.1.1 - Deneyler, araç yapısında veya tamamen bitmiş araç üzerinde yapılmalıdır.

5.1.1.2 – Aşağıdaki durumlarda deneyler sadece bir koltuk veya bir koltuk grubu ile ilgili bağlantı parçaları ile sınırlandırılabilir:

- Dikkate alınan bağlantı parçaları, diğer koltuklar veya koltuk grupları ile ilgili bağlantı parçaları ile aynı yapısal özelliklere sahip ise; ve

- Bu bağlantı parçaları koltuk veya koltuk grubuna tamamen veya kısmen takıldığında, koltuğun veya koltuk grubunun yapısal özellikleri, diğer koltuklar veya koltuk gruplarınıninki ile aynı ise.

5.1.1.3 - Pencereler ve kapılar takılabilir veya takılmayabilir ve/veya kapatılabilir,

5.1.1.4 - Araç tipinde bulunan ve araç yapısının rijitliğine katkıda bulunabilecek herhangi bir bağlantı takılabilir.

5.1.2 - Koltuklar takılı olmalı ve sistemin dayanıklılığı konusunda en olumsuz durumu vermesi için onay deneylerini yapmaktan sorumlu teknik servis tarafından seçilen sürüş veya kullanım konumuna yerleştirilmelidir. Koltukların konumu raporda belirtilmelidir. Koltukların arkasının eğimi ayarlanabilir ise imalatçı tarafından belirtildiği şekilde veya herhangi bir talimat yok ise M₁ ve N₁ sınıfı araçlarda 25°'ye diğer bütün sınıflardaki

araçlarda 15°'ye mümkün olduğunca yakın, bir açıda etkin koltuk arka açısına karşılık gelen konuma kilitlenmelidir.

5.2 - Aracın Sağlamaştırılması

5.2.1 - Deney esnasında araçların sağlamaştırılması için kullanılan metot, kemer bağlantı parçalarını veya kemer bağlantı parçası bölgelerini güçlendirecek veya yapının normal şekil bozukluğunu azaltacak şekilde olmamalıdır.

5.2.2 - Sağlamaştırma tertibatı bütün araç genişliği üzerine uzanan alanı etkilemiyorsa ve araç veya yapı, deneye tabi tutulacak kemer bağlantı parçasından 500 mm'den az olmayan bir uzaklıkta önden bloklanmış veya sabitlenmiş ve bağlantı parçasından 300 mm'den az olmayan bir uzaklıkta arkadan tutturulmuş veya sabitlenmiş ise sağlamaştırma tertibatı yeterli kabul edilmelidir.

5.2.3 - Yapının, yaklaşık olarak tekerleklerin eksenleri ile aynı hatta, bu mümkün değil ise süspansiyonların bağlantı noktaları ile aynı hatta düzenlenmiş destekler üzerinde durması tavsiye edilir.

5.2.4 - Bu Yönetmeliğin bu Ekin madde 5.2.1'inden madde 5.2.3'üne kadar açıklanandan farklı bir deney metodu kullanılıyorsa, bu metodun eşdeğer olduğunu gösteren kanıt sunulmalıdır.

5.3 - Genel Deney Özellikleri

5.3.1 - Koltukların aynı grubunun bütün kemer bağlantı parçaları aynı anda deneye tabi tutulmalıdır. Ancak, koltukların ve/veya bağlantı parçalarının simetrik olmayan yüklemesinin arızaya yol açması riski varsa, simetrik olmayan yükleme ile ilave bir deney yapılabilir.

5.3.2 - Çekme kuvveti, oturma konumuna karşılık gelen doğrultuda, aracın boylamasına orta düzlemine paralel bir düzlemde yatayın üstünde $10^{\circ} \pm 5^{\circ}$ lik bir açı ile uygulanmalıdır.

5.3.3 - Bütün kuvvetin uygulanması mümkün olduğunca hızlı gerçekleştirilmelidir. Kemer bağlantı parçaları belirtilen kuvvete 0,2 saniyeden daha az olmayan bir süre dayanmalıdır.

5.3.4 - Bu Ekin madde 5.4'te açıklanan deneylerde kullanılacak çekme tertibatı Ek III'te gösterilmiştir.

5.3.5 - Üst kemer bağlantı parçası bulunan koltuklar için kemer bağlantıları aşağıdaki koşullarda deneye tabi tutulmalıdır :

5.3.5.1 - Ön Dış Koltuklar

Üst kemer bağlantı parçasında bir makara veya kolan kılavuzu bulunan bir geri sarıcı ile donatılmış üç nokta emniyet kemeri geometrisini oluşturan bir tertibat ile kuvvetlerin aktarılacağı kemer bağlantı parçaları bu Ekin madde 5.4.1'de açıklanan deneye tabi tutulmalıdır.

Ayrıca, bu Ekin madde 4.3'de açıklanandan daha fazla bağlantı parçası mevcut ise, bu bağlantı parçalarına bağlanması amaçlanmış emniyet kemeri tipinin geometrisini oluşturan bir tertibat ile bu bağlantı parçalarına yükler aktarılmış halde bu bağlantı parçaları bu Ekin madde 5.4.5'de belirtilen deneye tabi tutulmalıdır.

5.3.5.1.1 - Gerekli dış alt kemer bağlantı parçasına geri sarıcı takılmamış ise veya geri sarıcı, üst kemer bağlantı parçasına takılı ise, alt kemer bağlantı parçaları da bu Ekin madde 5.4.3'de açıklanan deneye tabi tutulmalıdır.

Ekin madde 5.3.5.1.1'de verilen durumlarda, bu Ekin madde 5.4.1 ve madde 5.4.3'de açıklanan deneyler, imalatçının isteği halinde iki farklı yapıda gerçekleştirilebilir.

5.3.5.2 - Arka dış koltuklar ve bütün orta koltuklar

Kemer bağlantı parçaları, geri sarıcı bulunmayan üç nokta emniyet kemeri geometrisini oluşturan bir tertibat ile kuvvetler bağlantı parçalarına aktarılmış olarak bu Ekin madde 5.4.2'de açıklanan deneye, karın altı kemerin geometrisini oluşturan bir tertibat ile kuvvetler iki alt kemer bağlantı parçasına aktarılmış olarak bu Ekin madde 5.4.3'de açıklanan deneye tabi tutulmalıdır. İki deney, imalatçının isteği halinde iki farklı yapıda gerçekleştirilebilir.

5.3.5.3 - İmalatçı aracı emniyet kemeriyle sunduğunda, imalatçının isteği halinde, karşılık gelen kemer bağlantı parçaları sadece, bu bağlantılara takılacak kemerlerin tipinin geometrisini oluşturan tertibat ile kuvvetlerin bağlantı parçalarına aktarıldığı deneye tabi tutulmalıdır.

5.3.6 - Dış koltuklar ve orta koltuklar için üst kemer bağlantı parçası bulunmuyorsa, alt kemer bağlantı parçası, karın altı kemer bağlantı parçaları, karın altı kemer geometrisini oluşturan tertibat ile yükler bu bağlantı parçalarına aktarılmış olarak Madde 5.4.3'de açıklanan deneye tabi tutulmalıdır.

5.3.7 - Araç, oluklu makara (shecaves) veya benzeri diğer tertibatlar olmaksızın kolanların doğrudan kemer bağlantı parçasına takılmasını mümkün kılmayan veya bu Ekin madde 4.3'de bahsedilen ek kemer bağlantı parçaları gerektiren diğer tertibatları bulundurmamak için tasarlanmış ise, emniyet kemeri veya tel tertibatı, oluklu makara düzeni veya emniyet kemeri donanımını temsil eden diğer benzeri tertibatlar, araçta kemer bağlantı parçalarına bu cihazlar ile takılmalı ve kemer bağlantı parçaları, uygun bir şekilde bu Ekin madde 5.4'de açıklanan deneylere tabi tutulmalıdır.

5.3.8 - Bu Ekin madde 5.3'de açıklananlarının haricinde bir deney metodu kullanılabilir, ancak, bu durumda bu metodun eşdeğer olduğu kanıtlanmalıdır.

5.4 - Özel Deney Şartları

5.4.1 - Üst kemer bağlantı noktasında makara veya kolan kılavuzu bulunan geri sarıcı üç nokta kemer düzeninde deney.

5.4.1.1 - Çekme tertibatından kuvveti aktarmaya uygun tel veya kolan için özel bir makara veya kılavuz veya imalatçı tarafından sağlanan makara veya kolan kılavuzu üst kemer bağlantı parçasına takılmalıdır.

5.4.1.2 - M_1 ve N_1 sınıfı araçlarda, kemerin, kemer bağlantı parçasına, böyle bir emniyet kemeri üst gövde geometrisini oluşturan tertibat vasıtasıyla aynı kemeri kemer bağlantı parçalarına çekme tertibatı (Ek III, Şekil 2'ye bakınız) ile $1350 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ luk bir deney kuvveti uygulanmalıdır.

M_2 ve N_2 sınıfı araçlar için bu kuvvet $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ olmalıdır.

M_3 ve N_3 sınıfı araçlar için bu kuvvet $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ olmalıdır.

5.4.1.3 - M_1 ve N_1 sınıfı araçlar için, iki alt kemer bağlantı parçasına takılmış çekme tertibatına (Ek III Şekil 1'e bakınız) aynı anda $1350 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ lık bir çekme kuvveti uygulanmalıdır.

M_2 ve N_2 sınıfı araçlar için bu kuvvet $675 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ olmalıdır.

M_3 ve N_3 sınıfı araçlar için bu kuvvet $450 \text{ daN} \pm 20 \text{ daN}$ olmalıdır.

5.4.2 - Geri sarıcısız veya üst kemer bağlantı parçasında bir geri sarıcı bulunan üç-nokta kemer düzeninde deney.

5.4.2.1 - M_1 ve N_1 sınıfı araçlar için, kemeri üst bağlantı parçasına ve aynı kemeri karşı alt kemer bağlantı parçasına takılı bir çekme tertibatına (Ek III, Şekil 2'ye bakınız), imalatçı tarafından sağlanması

durumunda üst kemer bağlantı parçasına takılı bir geri sarıcı kullanarak, 1350 daN \pm 20 daN'luk bir deney kuvveti uygulanmalıdır.

M₂ ve N₂ sınıfı araçlar için bu kuvvet 675 daN \pm 20 daN olmalıdır.

M₃ ve N₃ sınıfı araçlar için bu kuvvet 450 daN \pm 20 daN olmalıdır.

5.4.2.2 - M₁ ve N₁ sınıfı araçlar için, iki alt kemer bağlantı parçasına takılmış çekme tertibatına (Ek III, Şekil 1'e bakınız) aynı anda 1350 daN \pm 20 daN'lık bir çekme kuvveti uygulanmalıdır.

M₂ ve N₂ sınıfı araçlar için bu kuvvet 675 daN \pm 20 daN olmalıdır.

M₃ ve N₃ sınıfı araçlar için bu kuvvet 450 daN \pm 20 daN olmalıdır.

5.4.3 - Karın Altı Kemer Düzeninde Deney

M₁ ve N₁ sınıfı araçlar için, iki alt kemer bağlantı parçasına takılmış çekme tertibatına (Ek III, Şekil 1'e bakınız) 2225 daN \pm 20 daN'luk bir deney yükü uygulanmalıdır.

M₂ ve N₂ sınıfı araçlar için deney yükü 1110 daN \pm 20 daN olmalıdır.

M₃ ve N₃ sınıfı araçlar için deney yükü 740 daN \pm 20 daN olmalıdır.

5.4.4 - Tamamen koltuk yapısı içine yerleştirilmiş veya araç yapısı ile koltuk yapısı arasına dağılmış kemer bağlantı parçaları için deney.

5.4.4.1 - Bu Ekin madde 5.4.1, madde 5.4.2 ve madde 5.4.3'de açıklanan deneyler uygun şekilde, her bir koltuk için ve her bir koltuk grubu için aynı anda üst üste bindirme yaparak aşağıda belirtilen kuvvetin uygulanması ile gerçekleştirilmelidir.

5.4.4.2 - Bu Ekin madde 5.4.1, madde 5.4.2 ve madde 5.4.3'de belirtilen yüklere, bir tam koltuk ağırlığının 20 katına eşdeğer bir kuvvet eklenmelidir.

M₂ ve N₂ sınıfı araçlarda bu kuvvet, bir tam koltuk ağırlığının 10 katına eşit olmalı; M₃ ve N₃ sınıfları için bir tam koltuk ağırlığının 6,6 katına eşit olmalıdır.

5.4.5 - Özel Tip Kemer Düzeninde Deney

5.4.5.1 - Emniyet kemerinin kemer bağlantı parçalarına takılmış bir çekme tertibatına (Ek III, Şekil 2'ye bakınız) üst gövde kolona veya kolanlarının geometrisini oluşturan tertibat ile, 1350 daN \pm 20 daN'luk bir deney yükü uygulanmalıdır.

5.4.5.2 - M₁ ve N₁ sınıfı araçlar için iki alt kemer bağlantı parçasına takılmış çekme tertibatına (Ek III, Şekil 3'e bakınız) aynı anda 1350 daN \pm 20 daN'luk bir çekme kuvveti uygulanmalıdır.

M₂ ve N₂ sınıfı araçlar için deney yükü 675 daN \pm 20 daN olmalıdır.

M₃ ve N₃ sınıfı araçlar için deney yükü 450 daN \pm 20 daN olmalıdır.

5.4.6 – Arkaya bakan koltuklarda deney :

5.4.6.1 – Bağlantı parçası noktaları bu Ekin madde 5.4.1, madde 5.4.2 ve madde 5.4.3'de belirtilen kuvvetlere uygun olarak deneye tabi tutulmalıdır. Her bir durumda deney yükü M₃ veya N₃ sınıfı araçlar için açıklanan yüke karşılık gelmelidir.

5.4.6.2 – Deney yükü, bu Ekin madde 5.3’de açıklanan işlemlere karşılık gelecek şekilde, söz konusu oturma konumuna bağlı olarak öne doğru yönlendirilmelidir.

5.5 - Deney Sonuçları

5.5.1 - Bütün bağlantı parçaları bu Ekin madde 5.3 ve madde 5.4’de açıklanan deneye dayanabilir olmalıdır. Gerekli kuvvete belirtilen süre boyunca dayanıyorsa kısmî kopma da dahil kalıcı şekil bozukluğu veya herhangi bir bağlantı parçası veya etrafındaki alanda kırılma, hata olarak kabul edilmez. Deney esnasında, bu Ekin madde 4.4.3.3’de belirtilen etkin alt kemer bağlantı parçasının minimum boşluğu ve etkin üst kemer bağlantı parçası için bu Ekin madde 4.4.4.6 ve madde 4.4.4.7’nin şartlarına uyulmalıdır.

5.5.2 - Bütün koltuklarda oturanların aracı terk etmesini sağlayan yer değiştirme ve kilitleme tertibatları kullanmış ise, bu tertibatlar çekme kuvveti kaldırıldıktan sonra el ile hâlâ çalışabilir olmalıdır.

5.5.3 - Deneyden sonra, kemer bağlantı parçalarında ve deney esnasında yükü destekleyen yapıda oluşan herhangi bir hasar kaydedilmelidir.

5.5.4 – Ancak, 74/408/AT Yönetmeliğinin Ek III’ünün şartlarını sağlayan, 3,5 tonun üzerindeki M₂ sınıfı ve M₃ sınıfı araçların bir veya daha fazla koltuğuna takılı üst bağlantı parçaları, bu Ekin madde 4.4.4.6’ya uyarlık konusunda bu Ekin madde 5.5.1’in şartlarına uyması gerekmez. İlgili koltukların detayı Ek I/D’de belirtilen Tip Onayı Belgesi ekinde belirtilmelidir.

6 - İMALÂTIN UYGUNLUĞU

6.1 – Genel kural olarak, imalâtın uygunluğunu sağlamak için tedbirler, M.A.R.T.O.Y.’un 12 nci maddesinde yer alan hükümlere göre yapılmalıdır.

6.2 - Genel kural olarak, bu kontroller ölçmelerin yapılması ile sınırlandırılmalıdır. Ancak gerekirse araçlar bu Ekin madde 5’in şartlarına uygun deneylere tabi tutulmalıdır.

7 – TİP VE ONAYLARIN DEĞİŞİKLİKLERİ

7.1 – Bu yönetmeliğe göre tipte değişiklik olması durumunda, M.A.R.T.O.Y.’un 7 nci maddesi uygulanmalıdır.

8 - TALİMATLAR

Onaylanan tipe uyan her araç için imalatçı, araç kullanma talimatlarında aşağıdakileri açıkça belirtmelidir :

- Emniyet kemer bağlantılarının yerleştirildiği yerleri,
- Söz konusu araç için tasarlanmış emniyet kemer tiplerini.

BAĞLANTI NOKTALARININ MİNİMUM SAYISI

Araç sınıfı	Öne bakan oturma konumları				Arkaya bakan
	Dış Kenar		Orta		
	Ön	Diğer	Ön	Diğer	
M ₁	3	3 veya 2 ø	3 veya 2 *	2	2
M ₂ ≤ 3,5 t	3	3	3	3	2
M ₃ ve M ₂ > 3,5 t	3 □	3 veya 2 #	3 veya 2 #	3 veya 2 #	2
N ₁ , N ₂ ve N ₃	3	2 veya 0 #	3 veya 2 *	2 veya 0 #	-

Sembollerle ilgili açıklamalar :

2 : B tipi, 77/541/AT Yönetmeliğin Ek XV'in gerektirdiği durumda Br, Br3, Br4m veya Br4Nm tipi emniyet kemerinin montajını mümkün kılan iki alt bağlantı parçası.

3 : A tipi, 77/541/AT Yönetmeliğin Ek XV'in gerektirdiği durumda Ar, Ar4m veya Ar4Nm tipi üç noktalı emniyet kemerinin montajını mümkün kılan iki alt bağlantı parçası ve bir üst bağlantı parçası.

ø : Ek I, madde 4.3.3'e atıf yapar (koltuk, geçidin iç kenarında ise, iki bağlantı parçasına müsaade edilir).

* : Ek I, madde 4.3.4'e atıf yapar (ön cam referans bölgenin dışında ise iki bağlantı parçasına müsaade edilir).

: Ek I, madde 4.3.5 ve madde 4.3.6'ya atıf yapar (korumasız oturma konumlarında iki bağlantı parçası gereklidir).

z : Ek I, madde 4.3.7'ye atıf yapar (referans bölgede herhangi bir şey yok ise iki bağlantı parçasına müsaade edilir).

□ : Ek I, madde 4.3.10'a atıf yapar (aracın üst katı için özel hüküm).

ALT BAĞLANTI PARÇALARININ YERİ - AÇI ŞARTLARI

Koltuk		M ₁	M ₁ haricinde
Ön #	Toka tarafı ($\alpha 2$)	45° - 80°	30° - 80°
	Toka tarafı haricinde ($\alpha 1$)	30° - 80°	30° - 80°
	Sabit açı	50° - 70°	50° - 70°
	Bank - Toka tarafı ($\alpha 2$)	45° - 80°	20° - 80°
	Bank - Toka tarafı haricinde ($\alpha 1$)	30° - 80°	20° - 80°
	Koltuk arka açısı < 20° olan ayarlanabilir koltuk	45° - 80° ($\alpha 2$) * 20° - 80° ($\alpha 1$) *	20° - 80°
Arka #		30° - 80°	20° - 80° ψ
Katlanır	Kemer bağlantı parçası gerekli değildir. Bağlantı parçası takılı ise, ön ve arka açı şartlarına bakınız.		

Notlar :

: Dış kenar ve orta.

* : Açı sabit ise Ek I, madde 4.4.3.1'e bakınız.

y : M₂ ve M₃ sınıfı araçlardaki koltuklarda 45° - 90°.

ANKA

En son .../.../AT Yönetmelik ile değiştirilen emniyet kemerlerinin bağlantı parçaları (76/115/AT) konusunda bir aracın AT tip onayı ile ilgili M.A.R.T.O.Y'un [1][1]' Ek I'ine göre Bilgi Doküman (Tanıtım Bildirimi) No

Aşağıdaki bilgiler, uygulanabilir ise, üç nüsha olarak sağlanmalı ve içindekiler listesi bulunmalıdır. Çizimler, uygun ölçekte ve yeterince detayda, A4 ölçülerinde veya A4 formatında dosya ile sunulmalıdır. Varsa, fotoğraflar yeterince detayı göstermelidir.

Sistemler, aksamlar veya ayrı teknik ünitelerde elektronik kumandalar varsa, bunların performans bilgileri sağlanmalıdır.

0. GENEL

0.1 Yapımcı (İmalatçının ticari adı):.....

0.2 Tipi ve genel ticari açıklamaları:.....

0.3 Araç üzerine işaretli ise tip tanıtım vasıtası :.....

0.3.1 Bu işaretin yeri:.....

0.4. Aracın sınıfı :.....

0.5. İmalatçının adı ve adresi:

0.8. Montaj tesislerinin adresleri:

1. ARACIN GENEL YAPISAL ÖZELLİKLERİ

1.1. Numune aracın fotoğrafları ve/veya çizimleri:

9. KAROSERİ

9.10.3 Koltuklar:

9.10.3.1. Sayısı:

9.10.3.2. Konumu ve düzeni:

9.10.3.2.1 Sadece araç dururken kullanmak için tasarlanmış oturma konumları:

9.10.3.3. Kütlesi :

9.10.3.4. Özellikler: Aşağıdakilerin açıklaması ve çizimleri:

.....

9.10.3.4.1. Koltuklar ve bunların bağlantı parçaları:

.....

9.10.3.4.2. Ayarlama sistemleri:

.....

9.10.3.4.3. Yer değiştirme ve kilitleme sistemleri:

.....

9.10.3.4.4. Koltuk yapısına dahil edilmemişse koltuk kemeri bağlantı parçaları :

.....

.....

9.10.3.6. Aşağıdakilerin tasarım gövde açıları :

.....

9.10.3.6.1. Sürücü koltuğu:

.....

9.10.3.6.2. Diğer bütün oturma konumları :

.....

9.10.3.7. Aşağıdakilerin koltuk ayarlama aralığı:.....

9.10.3.7.1 Sürücü koltuğu:

.....

9.10.3.7.2. Diğer bütün oturma konumları:

.....

9.13. Emniyet kemeri bağlantı parçaları:

9.13.1. R noktaları da dahil gerçek ve etkin bağlantı parçalarının konum ve boyutlarını gösteren karoserinin fotoğrafları ve/veya çizimleri :

.....

9.13.2. Kemer bağlantı parçalarının ve bunların takıldığı araç yapısı parçalarının çizimleri (malzemelerle gösterilmesi) :

.....

9.13.3. Aracın donatıldığı bağlantı parçalarına takılmak üzere müsaade edilen emniyet kemeri tiplerinin[2][2]' gösterimi :

Sıra	Koltuk	Bağlantı parçasının konumu	Bağlantı Parçası Yeri	
			Araç Yapısı	Koltuk Yapısı
Koltukların ilk sırası	Sağ taraftaki koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Orta koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Sol taraftaki Koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
Koltukların ikinci sırası #	Sağ taraftaki koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Orta koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Sol taraftaki Koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		

Araçta ikiden fazla koltuk sırası olduğunda veya aracın genişliği boyunca 3'den fazla koltuk varsa, bu çizelge gerektiği kadar genişletilebilir.

9.13.4. Koltuk arkalına bir bağlantı parçası yerleştirildiğinde veya enerji dağıtım tertibatı bulunduğu, özel tip emniyet kemerinin açıklaması :

Tarih, dosya

Örnek

[Maksimum form büyüklüğü : A4 (210 mm x 297 mm)]

AT TİP ONAYI BELGESİ

İDARENİN MÜHRÜ

En son .../.../AT Yönetmeliği ile değiştirilen 76/115/AT sayılı Yönetmeliğe göre bir araç/aksam/ayrı teknik ünite tipinin ¹⁾

- Tip onayının verilmesi¹⁾
 - Tip onayının kapsamının genişletilmesi¹⁾
 - Tip onayının reddedilmesi¹⁾
 - Tip onayının geri çekilmesi¹⁾
- ile ilgili bildirim.

Tip onay numarası:

.....

Kapsam genişletme nedeni:

.....

BÖLÜM I

0.1. Markası (İmalatçının ticari adı):.....

0.2. Tipi ve genel ticari açıklamaları:.....

0.3. Araç/aksam/ayrı teknik ünite üzerine işaretli ise, tip tanımlama aracı ^{1) 2)}
:.....

0.3.1. Bu işaretin yeri:.....

0.4. Aracın sınıfı [3][3]:.....

0.5. İmalatçının adı ve adresi:
.....

0.7. Aksam ve ayrı teknik ünitelerde AT tip onay işaretinin yeri ve yerleştirme metodu :
.....
.....
.....

0.8. Montaj tesislerinin adresleri:
.....

BÖLÜM II

1. (Varsa) İlave bilgiler (İlaveye bakınız):.....
2. Onay deneylerini yapmaktan sorumlu teknik servis :
.....
3. Deney raporunun tarihi:
.....
4. Deney raporunun numarası:
.....
5. (Varsa) açıklamalar (İlaveye bakınız):
.....
6. Yer:
.....
7. Tarih:
.....
8. İmza :
.....
9. Yetkili mercide bulunan ve istek yapılması halinde temin edilebilecek bilgi paketinin listesi eklenir.

1¹) Uygulanmayı çiziniz.

2¹) Tip tanıtım vasıtasında bu tip onayı belgesinin kapsadığı araç, aksam veya ayrı teknik ünite tipinin tanifi ile ilgili olmayan karakterler varsa, bu karakterler dokümantasyonda “?” sembolü ile gösterilmelidir (örneğin ABC??123??).

3¹) M.A.R.TO.Y.’un Ek II (A) ‘da tarif edildiği şekilde.

[4][1]¹) Bu bilgi dokümanında kullanılan Madde numaraları ve dipnotlar, M.A.R.T.O.Y.’un Ek I’inde yer alanlara karşılık gelir. Bu Yönetmeliğin amacı doğrultusunda ilgili olmayan maddeler dikkate alınmaz.

[5][2]¹) Kullanılan semboller ve işaretler için 77/541/AT Yönetmeliğin Ek III, madde 1.1.3 ve madde 1.1.4 ‘e bakınız. “S” tipi kemerlerde tip (ler)in yapısını belirtiniz.

E/n son .../.../AT Yönetmeliği ile değiştirilen 76/115/AT Yönetmeliğine uygun olarak bir araç tipinin tip onayı ile ilgili

..... no.lu AT Tip Onayı Belgesine

İLAVE

1. İlave bilgiler

0.1 Aracın sınıfı :

1.2. Sağlanan bağlantı parçaları ve emniyet kemerlerinin yeri ¹⁾:

Sıra	Koltuk	Bağlantı parçalarının konumu	Bağlantı Parçası Yeri	
			Araç Yapısı	Koltuk Yapısı
Koltukların ilk sırası	Sağ taraftaki koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Orta koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Sol taraftaki Koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
Koltukların ikinci sırası #	Sağ taraftaki koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Orta koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		
	Sol taraftaki Koltuk	Alt dış bağlantı parçası		
		Alt iç bağlantı parçası		
		Üst bağlantı parçaları		

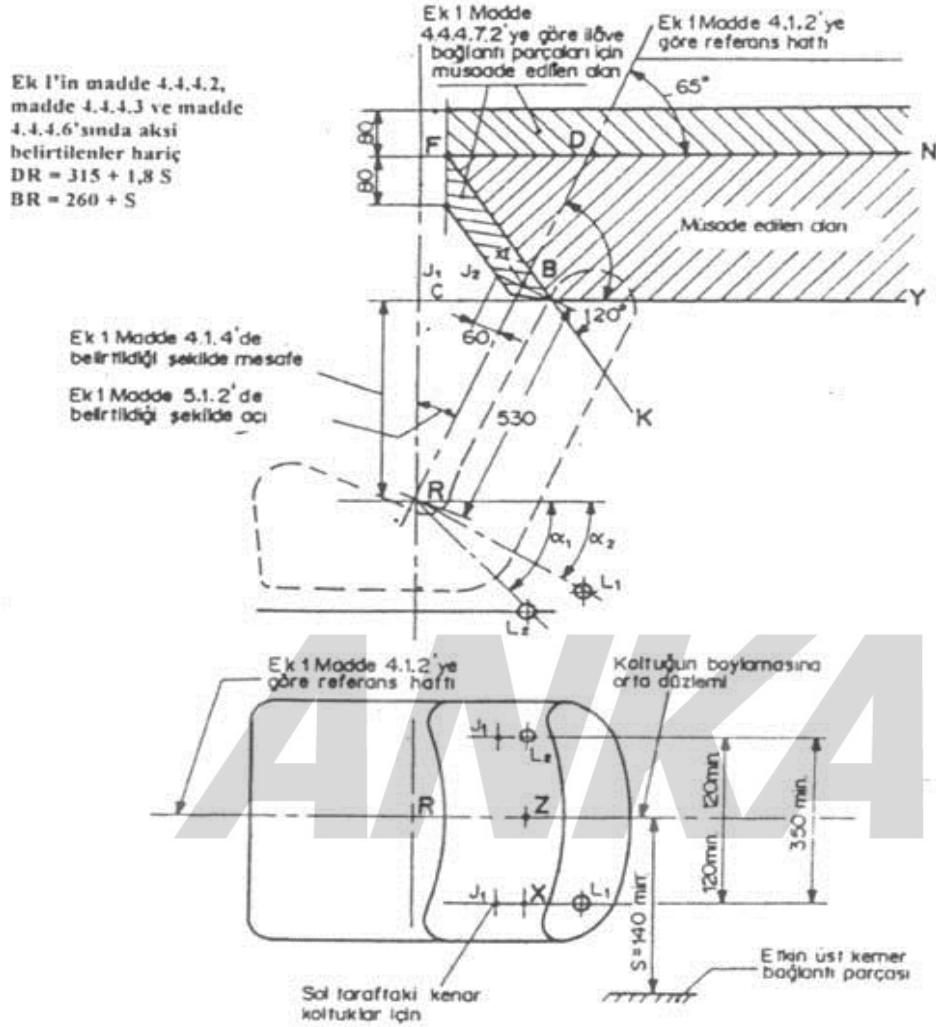
Araçta ikiden fazla koltuk sırası olduğunda veya aracın genişliği boyunca 3'den fazla koltuk varsa, bu çizelge gerektiği kadar genişletilebilir.

5. Açıklamalar

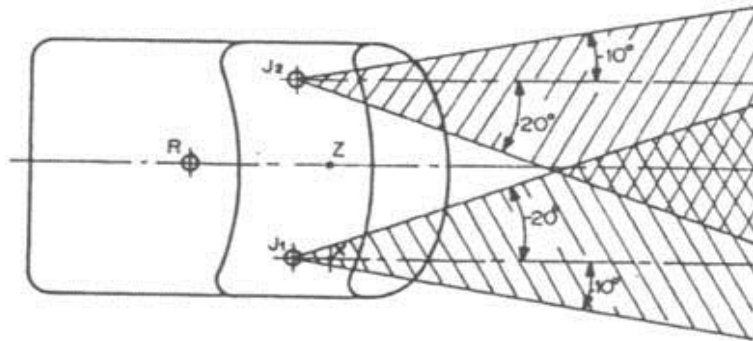
¹⁾ Kullanılan semboller ve işaretler için 77/541/AT Yönetmeliğinin Ek III, madde 1.1.3 ve madde 1.1.4 'e bakınız. "S" tipi kemerlerde tip (ler)in yapısını belirtiniz.

ETKİN KEMER BAĞLANTI PARÇALARININ YERİ

Butün Ölçüler mm'dir

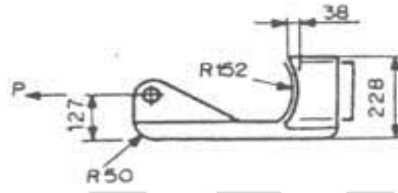
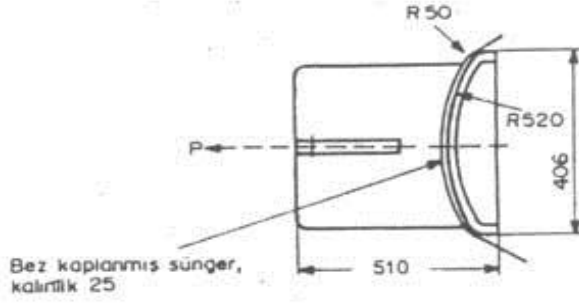
ŞEKİL 1 - Etkin Kemer Bağlantı Parçalarının Yerleşim Alanları

ŞEKİL 2 - Ek I, madde 4.4.4.7.3'e göre Etkin Üst Bağlantı Parçaları

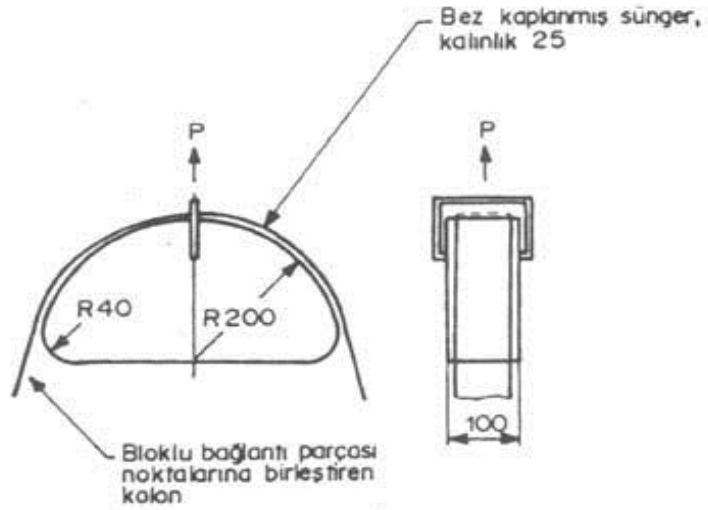
ÇEKME TERTIBATI

Bütün ölçüler mm'dir.

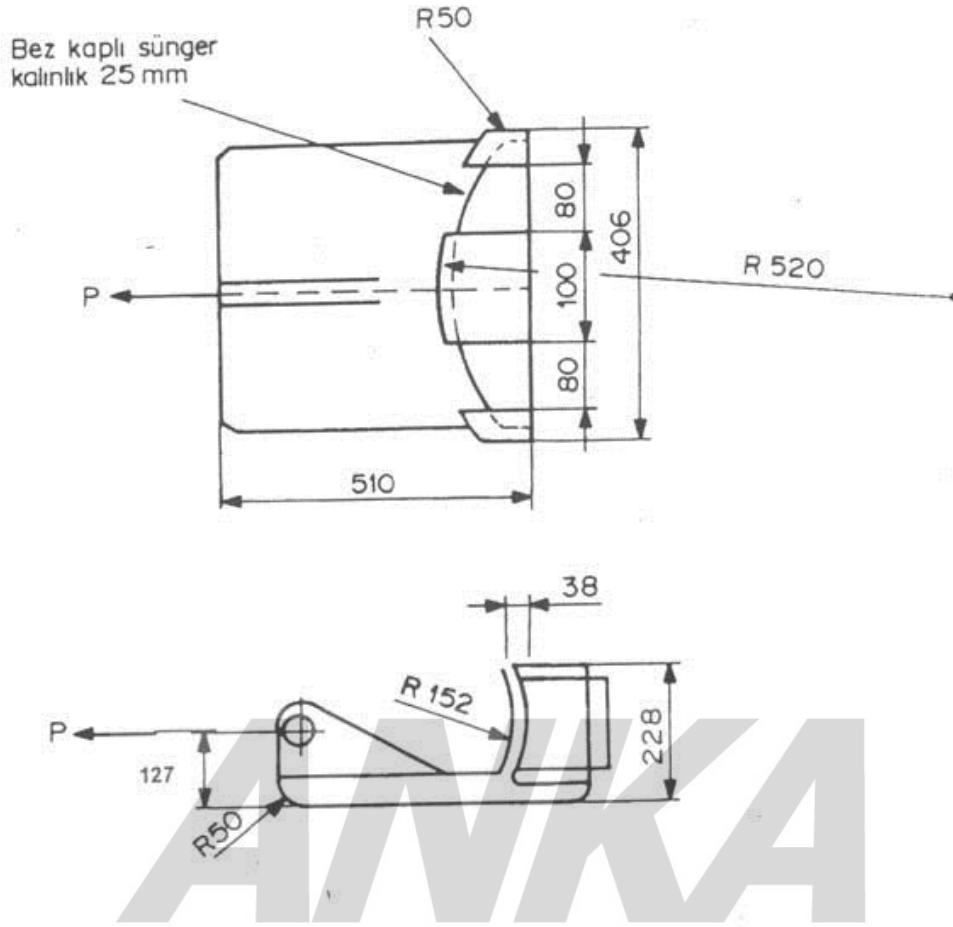
ANKKA

ŞEKİL 1

ŞEKİL 2

Bütün ölçüler mm'dir

ŞEKİL 3